

22.05.2009

Określnik – stare druki

Określnik formalny – **stare druki** służy do zaznaczenia w haśle przedmiotowym, iż dany dokument jest starym drukiem. Może być stosowany jako drugi określnik formalny. Np.:

Teologia protestancka – 16 w. – stare druki

Język niemiecki – podręcznik – stare druki

Europa Środkowo-Wschodnia – 17 w. – mapy – stare druki

Józef I (cesarz rzymsko-niemiecki ; 1678-1711) - ikonografia – stare druki

Kancjonały – 16 w. – stare druki

17.05.2009

Tematy: Patroni jednostek wojskowych, Patroni szkół, Patroni ulic i placów

Wprowadzono nowe tematy: **Patroni jednostek wojskowych, Patroni szkół, Patroni ulic i placów.**

Patroni jednostek wojskowych

- NU *Patroni wojska*
Patronowie jednostek wojskowych
Patronowie wojska
- TS Nazwy własne
- TK Wojsko - onomastyka

Patroni szkół

- NU *Patronowie szkół*
- TS Nazwy własne
- TK Szkolnictwo - onomastyka

Patroni ulic i placów

- NU *Patroni placów*
Patronowie placów
Patronowie ulic i placów

TS Nazwy własne
TK Place - onomastyka
Ulice - onomastyka

Określnik geograficzny po powyższych tematach oznacza kraj, w którym znajduje się jednostka, szkoła, ulica, plac. Po tematach tych nie stosujemy określników chronologicznych, ani określników: biografie, słownik. Nie będziemy stosować tych haseł dla opracowania dokumentów na temat poszczególnych patronów szkół, ulic lub jednostek wojskowych.

Np.:

Słownik patronów ulic Warszawy / red. Stanisław Cieplowski. – Warszawa, 2002

Biografie - słownik

Patroni ulic i placów - Polska

Warszawa - ulice i place – onomastyka - słownik

Patron szkoły - promieniowanie wartości / red. Danuta Ciszek. - Gródek nad Dunajcem, 2007

Autorytet - materiały konferencyjne

Patriotyzm - materiały konferencyjne

Patroni szkół – Polska - materiały konferencyjne

Wychowanie do wartości – katolicyzm - materiały konferencyjne

Ulice wileńskie : historia, nazewnictwo, mapy. – Vilnius, 2000

Biografie

Patroni ulic i placów - Litwa

Wilno (Litwa) - ulice i place - onomastyka

Zmiany w nazewnictwie szkół wyższych w Polsce po roku 2005.

Patroni szkół - Polska

Szkolnictwo wyższe – onomastyka – Polska - od 2001 r.

Problemy nazewnictwa ulic w Polsce

Patroni ulic i placów - Polska

Ulice – onomastyka - Polska

Patroni jednostek Wojska Polskiego / Arkadiusz Cieślik, Jerzy Tomczyk. – Warszawa, 2005

Patroni jednostek wojskowych - Polska
Wojsko – biografie – Polska - słownik
Polska – biografie - słownik

W opracowaniu dokumentów na temat ulic czy placów w konkretnym mieście nie stosujemy haseł: Ulice-onomastyka, Place-onomastyka.

Np.:

Patroni oleskich ulic / Waldemar Baliński. – Olesno, 1982

Patroni ulic i placów - Polska
Olesno (woj. opolskie) - ulice i place - onomastyka
Olesno (woj. opolskie ; okręg) – biografie - 18-20 w.

11.05.2009

Zamiana haseł

Hasła:

Kosmetyki - przemysł

Język afgański

Język środowiskowy afgański

Słownik afgańsko-rosyjski

Słownik rosyjsko-afgański

zamieniono na:

Przemysł kosmetyczny

Język paszto

Język środowiskowy paszto

Słownik paszto-rosyjski

Słownik rosyjsko-paszto

05.05.2009

Zamiana haseł

Hasło

Wojna 1939-1945 r. - kampania wrześniowa

zamieniono na:

Kampania wrześniowa

27.04.2009

Zamiana haseł

Hasła:

Chłopi - organizacje

Robotnicy - organizacje

zamieniono na:

Ruchy i organizacje chłopskie

Ruchy i organizacje robotnicze

Literatura grecka nowożytna

Zlikwidowano temat Literatura grecka nowożytna i powiązane z nim tematy z określeniem nowożytna/e. W zastosowaniu będzie temat Literatura grecka z odpowiednimi określnikami chronologicznymi. Zmiana ta dotyczy także innych gatunków literackich greckich.

Stosowanie określnika - statystyka

Nie będzie się używać konstrukcji Statystyka – stosowanie. Prawidłowe hasła powinny zawierać określnik – statystyka. Jeśli istnieje termin dla statystyki jakiejś dziedziny, powinien być on odsyłaczem całkowitym do konstrukcji Nazwa dziedziny + statystyka, np.:

Biologia - statystyka

NU *Biostatystyka*
Statystyka – stosowanie - biologia
TS Biologia - metody

Finanse - statystyka

NU *Statystyka finansowa*
Statystyka – stosowanie - finanse
TS Statystyka gospodarcza

Wyjątki od tej reguły to: Statystyka gospodarcza, Statystyka matematyczna, Statystyka medyczna, Statystyka ubezpieczeniowa

Przykłady:

Biostatystyka : wykorzystanie metod statystycznych w pracy badawczej w naukach biomedycznych / Cezary Watała. – Bielsko-Biała, 2002

Biologia – statystyka – metody - podręcznik
Rachunek prawdopodobieństwa – stosowanie – biologia - podręcznik

Po niektórych tematach, takich np. jak: Archeologia, Historiografia, Językoznawstwo, Literatura, Prawo, Rachunkowość, Socjologia, określnik – statystyka nie powinien być używany. Najlepiej zastąpić go określnikiem – metody. Należy zastosować w opisie kilka haseł, np.:

Elementy statystyki dla historyków / Andrzej Burzyński. – Kraków, 1980

Statystyka - podręcznik akademicki
Historiografia – metodologia - podręcznik akademicki

Wybrane elementy statystyki dla potrzeb rachunkowości / Halina Wasilewska-Trenkner. – Warszawa, 1975

Rachunkowość – metody - podręcznik

Statystyka – metody - podręcznik

Statystyczne opracowanie i interpretacja wyników badań socjologicznych : (z warsztatu badawczego socjologa) / Bolesław Suchocki, Jerzy Walkowiak. – Poznań, 1978

Socjologia – metody - podręcznik akademicki

Statystyka - podręcznik akademicki

27.03.2009

Zamiana haseł

Hasła:

Literaci

Nawozy – stosowanie

zamieniono na:

Pisarze

Nawożenie

20.03.2009

Zamiana haseł

Hasła:

Chłopcy - organizacje

Dziewczęta - organizacje

zamieniono na:

Organizacje chłopięce

Organizacje dziewczęce

Słownikowe zdefiniowanie znaczeń tematów Mistyka i Mistycyzm

Mistycyzm

- NU *Filozofia mistyczna*
  - Mistyka - filozofia*
  - Mistyka filozoficzna*
- TK Idealizm
  - Kwietyzm (rel.)
  - Mesjanizm
  - Mistyka
  - Orfizm
  - Psychologia
  - Religia
  - Spirytualizm
  - Teoria poznania

Mistyka

- NU *Stygmatyzm*
- TK Duchowość religijna
  - Medytacja
  - Mistycyzm
  - Objawienie
  - Objawienia prywatne
  - Psychologia

W SJHP BN temat **Mistyka** jest synonimem przeżyć mistycznych: wskazuje na doświadczenia wewnętrzne, ponadmysłowe przeżycia i poznanie, związane z teistyczną wiarą bądź z niewyznaniowo interpretowanym absolutem. Temat ten powinien być nadawany dokumentom, będącym tzw. tekstami natchnionymi, powstałymi pod wpływem doznań metafizycznych.

Przykłady:

Droga na Górę Karmel ; Noc ciemna / święty Jan od Krzyża. – Kraków, 2001

Duchowość chrześcijańska – 16 w.

Mistyka – 16 w.

Ćwiczenia / św. Gertruda z Helfty. – Kraków, 1999

Gertruda Wielka (św. ; 1256-1302) – biografia

Cysterki – biografie – Niemcy – 13-14 w.

Duchowość zakonna – 13-14 w.

Mistyka – 13-14 w.

Prace będące omówieniem analitycznym bądź historycznym ujęciem zjawiska i wskazanej grupy tekstów, opracowywane powinny być z użyciem podstawowej konstrukcji *Mistyka – historia*, w razie konieczności – uzupełnionej o określnik chronologiczny i/lub geograficzny.

Przykłady:

Fenomenologia życia religijnego / Martin Heidegger. – Kraków, 2002

Augustyn Wielki (św. ; 354-430). Confessiones

Biblia. NT. Listy św. Pawła – analiza i interpretacja

Fenomenologia – 5-15 w.

Mistyka – historia – 5-15 w.

Neoplatonizm

Religia - filozofia

Doświadczenie mistyczne a norma psychiczna na przykładzie świętej Siostry Faustyny Kowalskiej / Anna Maria Nicola Tokarska. - Lublin, 2007

Maria Faustyna Kowalska (św. ; 1905-1938) – duchowość

Mistyka – katolicyzm – historia – Polska – 20 w.

Duchowość religijna – psychologia

Osobowość – rozwój – katolicyzm

W SJHP BN temat **Mistycyzm**, definiowany przez odsyłacz całkowity – synonim *Filozofia mistyczna*, wskazuje na koncepcję filozoficzną, bądź religijno-filozoficzną, uznającą metaempiryczną **realność** ponadmysłowego, bezpośredniego zjednoczenia osoby ze światem pozazmysłowym (aspekt systemowo-epistemologiczny). Teksty, reprezentujące mistycyzm jako filozofię, opracowywane powinny być analogicznie jak inne filozoficzne.

O stosunkach pomiędzy duszą i ciałem, czyli Traktat o związku istniejącym pomiędzy duchowym i materialnym / Emanuel Swedenborg. – Kraków, 2005

Mistycyzm – 18 w.

Emanuel Swedenborg : uczony i mistyk / Signe Toksvig. – Kraków, 2002

Swedenborg, Emanuel (1688-1772) – twórczość
Mistycyzm – historia – Szwecja – 18 w.

Stosowanie określnika – ochrona i konserwacja

W opracowaniu dokumentów na temat ochrony różnego rodzaju zabytków stosuje się tematy Ochrona zabytków, Konserwatorstwo i określnik – ochrona i konserwacja. Nie stosuje się określników – ochrona, konserwacja.

NIEPOPRAWNIE:

Architektura – konserwacja – materiały konferencyjne
Architektura – ochrona – encyklopedia
Rysunek – konserwacja – Polska
Rzeźba – ochrona – materiały konferencyjne

POPRAWNIE:

Architektura – zabytki – ochrona i konserwacja – materiały konferencyjne
Architektura – zabytki – ochrona i konserwacja – encyklopedia
Rysunek – ochrona i konserwacja – Polska
Rzeźba – ochrona i konserwacja – materiały konferencyjne

Po temacie Architektura określnik – ochrona i konserwacja należy zawsze poprzedzić określnikiem – zabytki. Po tematach: Malarstwo, Grafika, Rysunek, Rzeźba stosujemy go bezpośrednio po nich:

Architektura – zabytki – ochrona i konserwacja – katalog wystawy
Malarstwo – ochrona i konserwacja – szkice
Rzeźba – ochrona i konserwacja – Polska

Określnik - ochrona i konserwacja nie jest stosowany po tematach z dziedziny sztuki z przymiotnikiem od językowo-etnicznym

NIEPOPRAWNIE:

Architektura polska – zabytki – ochrona i konserwacja – materiały konferencyjne
Architektura sakralna polska – zabytki – ochrona i konserwacja
Malarstwo monumentalne polskie – ochrona i konserwacja

POPRAWNIE:

Architektura – zabytki – ochrona i konserwacja – Polska – materiały konferencyjne

Architektura sakralna – zabytki – ochrona i konserwacja – Polska

Malarstwo monumentalne – ochrona i konserwacja - Polska

Określnik geograficzny wskazuje miejsce, w którym dany zabytek się znajduje. Jeżeli istnieje konieczność wskazania etniczności jakiegoś zabytku z dziedziny sztuki należy użyć odpowiedniego tematu, wyrażającego gatunek sztuki z przymiotnikiem językowo-etnicznym i określnika historia oraz innych odpowiednich określników. Np.:

Kamienice mieszczańskie Zamościa : problemy ochrony / Bonawentura Maciej Pawlicki. – Kraków, 1999

Architektura polska – historia - 16-20 w.

Architektura – zabytki - ochrona i konserwacja - Polska

Konserwatorstwo – Polska - od 1944 r.

Budownictwo miejskie – Polska - 16-20 w.

Zamość (woj. lubelskie) – historia

The reconstruction of the old town in Głogów. – Głogów, cop. 2000.

Architektura niemiecka – zabytki - Polska

Architektura - zabytki - ochrona i konserwacja - Polska

Konserwatorstwo – Polska - od 1944 r.

Głogów (woj. dolnośląskie) - Stare Miasto – budownictwo - ochrona i konserwacja

Piaskowiec w zabytkowej architekturze i rzeźbie / Alina Jarmontowicz, Róża Krzywobłocka-Laurów, Janusz Lehmann. – Warszawa, 1994

Architektura – zabytki – ochrona i konserwacja - Polska

Piaskowiec – badanie - metody

Piaskowiec – wyroby – zabytki – ochrona i konserwacja

Rzeźba – ochrona i konserwacja - Polska

Warszawa – zabytki – ochrona i konserwacja

Po określniku – **ochrona i konserwacja nie należy stosować określników chronologicznych**. Dla określenia okresu prowadzenia prac ochronno-konserwatorskich stosujemy tematy: Konserwatorstwo + (określnik

geograficzny) + określnik chronologiczny lub Ochrona zabytków + (określnik geograficzny) + określnik chronologiczny

NIEPOPRAWNIE:

Architektura – zabytki – ochrona i konserwacja – 19 w. – szkice

POPRAWNIE:

Architektura – zabytki – ochrona i konserwacja – szkice

Konserwatorstwo – 19 w. – szkice

lub

Ochrona zabytków – 19 w. – szkice

np.:

Restauracja i konserwacja zabytków architektury w Polsce w latach 1795-1918 / Jerzy Frycz. – Warszawa, 1975.

Architektura – zabytki - ochrona i konserwacja - Polska

Konserwatorstwo – Polska - 18-20 w.

W razie potrzeby możemy użyć też konstrukcji: Nazwa obiektu – ochrona i konserwacja, np.:

Odnowienie Wawelu / Klemens Bąkowski. – Kraków, 1901.

Architektura – zabytki - ochrona i konserwacja - Polska

Konserwatorstwo – Polska - 19 w.

Kraków (woj. małopolskie) – Wawel - ochrona i konserwacja

Dla określenie narodowości konserwatorów lub krajów prowadzących prace ochronno-konserwatorskich stosujemy tematy: Konserwatorstwo + określnik geograficzny lub Ochrona zabytków + określnik geograficzny . Np.:

Polscy konserwatorzy zabytków w Azji / [red. naczelny Lech Krzyżanowski]. – Warszawa, 1994.

Architektura – zabytki - ochrona i konserwacja - Azja

Malarstwo monumentalne - ochrona i konserwacja - Azja

Konserwatorstwo – Polska

90 lat Służby Ochrony Zabytków w Polsce : Wojanów, 26-28 listopada 2008 / [red. tomu Jerzy Jasieńko, Kazimierz Kuśnierz]. – Wrocław, 2008

Służba Ochrony Zabytków – księga pamiątkowa

Konserwatorstwo – organizacje – Polska - 20-21 w. - materiały konferencyjne

Ochrona zabytków – organizacje – Polska - 20-21 w. – materiały konferencyjne

Ochrona zabytków – Polska - 20-21 w. - materiały konferencyjne

Ochrona zabytków techniki : materiały konferencji poświęconej ochronie zabytków techniki (Bielsko-Biała, 4-6 październik 1978 r.) / [red. tomu Krzysztof Nowiński]. – Warszawa, 1980

Konserwatorstwo – Polska – materiały konferencyjne

Technika – zabytki - ochrona i konserwacja – Polska - materiały konferencyjne

6.02.2009

Zamiana haseł

Hasła:

Dziecko - organizacje

Kobieta - organizacje

Młodzież - organizacje

zamieniono na:

Organizacje dziecięce

Organizacje kobiece

Organizacje młodzieżowe

30.01.2009

Zamiana haseł

Hasło:

Tytoń – przemysł

zmieniono na:

Przemysł tytoniowy

23.01.2009

Akt (szt. plast.)

Wprowadzono hasła:

Akt dziecięcy

Akt kobiecy

Akt męski

Po tematach tego typu nie stosuje się określników geograficznych. Krąg sztuki, z jakiej dane akty pochodzą, wyraża się przez tematy dodatkowe, takie jak: Malarstwo włoskie, Linoryt polski, Sztuka niemiecka z adekwatnymi określnikami. W przypadku aktu dziecięcego nie dodaje się tematów rozróżniających płcie, poprzestaje się na temacie Akt dziecięcy z adekwatnymi określnikami.

Naga / [fot.] Jacek Jędrzejczak. – Warszawa, 2005

Akt kobiecy - 21 w. - album

Fotografia polska - od 2001 r. - album

Piękno nagości : akt w sztuce polskiej - malarstwo, rysunek, grafika : nagość, zmysłowość, erotyzm / Muzeum Historii Miasta Łodzi. – Łódź, 2008

Muzeum Historii Miasta Łodzi – katalog wystawy

Akt (szt.plast.) - 19-21 w. - katalog wystawy

Sztuka polska - 19-21 w. - katalog wystawy

Łódź (woj. łódzkie) – wystawy - od 2001 r.

Akt : Eros, natura, sztuka / pod red. Glorii Fossi. – Warszawa, 1999

Akt (szt.plast.) - album

Akt (szt.plast.) – historia - szkice

Malarstwo europejskie - album

Malarstwo europejskie – tematyka - szkice

Otwory wiertnicze

Dla poszczególnych otworów wiertniczych będą wprowadzane tematy wyrażające ich nazewnictwo, np. **Jamno IG 1 (otwór wiertn.)**. Tematy te należą do kategorii haseł geograficznych. Dla standardowych dokumentów nt. otworów wiertniczych hasłem dodatkowym powinien być temat Otwory wiertnicze z odpowiednim określnikiem geograficznym, np.:

Budziszewice IG 1 / pod red. nauk. Krzysztofa Leszczyńskiego. – Warszawa, 2008

Otwory wiertnicze - Polska
Budziszewice IG 1 (otwór wiertn.)

16.01.2009

Zrezygnowano z konstrukcji

Fantastyka – literatura

Fantastyka naukowa - literatura

wprowadzono hasła

Literatura fantastyczna

NU Fantastyka - literatura

Literatura fantasy

TS Fantastyka

Literatura - rodzaje i gatunki

TW Literatura fantastyczno-naukowa

Literatura fantastyczno-naukowa

NU Fantastyka naukowa - literatura

Literatura science fiction

TS Literatura fantastyczna

TK Fantastyka naukowa

a także hasła dla poszczególnych literatur i gatunków, np.:

Literatura fantastyczno-naukowa angielska

TS Literatura fantastyczna angielska

TW Powieść fantastyczno-naukowa angielska

1.01.2009

Zamiana haseł

Hasła:

Metale – przemysł
Technika - urządzenia

zmieniono na:

Przemysł metalowy
Urządzenia

18.12.2008

Zamiana haseł

Hasło:

Nafta

zmieniono na:

Ropa naftowa

Przypominamy, że nie stosuje się w funkcji określnika nazwy geograficznej Syberia (Rosja)

Hasła osobowe - dopowiedzenia

Sformułowania typu przed, nie przed, po etc.

Dla określeń typu: **przed, nie przed, po, między** stosuje się odpowiednie sformułowania w języku łacińskim:

a	---> et
czynny (a)	---> fl.
między	---> inter
nie po	---> non post
nie przed	---> non ante
po	---> post
przed	---> ante

Np.:

Widawski, Piotr Węzyk
urodzony przed 1550 r. i zmarły po 1600 r.

100 1 la Widawski, Piotr Węzykld(ante 1550-post 1600)

Tommaso da Celano
urodzony między 1185 a 1190 r. i zmarły w 1260 r.

100 0 la Tommaso da Celanold(inter 1185 et 1190-1260)

Mostowska, Anna
urodzona około 1762 r. i zmarła przed 1833 r.

100 1 la Mostowska, Annald(ca 1762-ante 1833)

skrót - **fl.** (łac. **floruit**), odpowiadający określeniu „czynny(a)”, stosuje się po nazwach osób, dla których nie udało się nawet w przybliżeniu ustalić dat urodzenia i śmierci, a tylko daty poświadczające, że w danych latach lub w danym roku osoba ta żyła.

Np.:

Filatyn, Zofia
tancerka, działała w ll. 1880-1902, dokładne daty życia nie znane

100 1 laFilatyn, Zofiald(fl. 1880-1902)

Daniell, James

miedziorytnik, działał około 1800 r., dokładne daty życia nie znane

100 1 la Daniell, Jamesld(fl. ca 1800)

Zawadzka, Maria

babka Moniki Żeromskiej, figuruje na zdjęciu z 1914 r., dokładne daty życia nie znane

100 1 la Zawadzka, MariaId(fl. 1914)

Daty w dopowiedzeniu.

1. W zapisie daty przed i po myślniku nie wstawia się spacji.

Przykłady: ld(1875-1940)
ld(ca 1625-ca 1700)
ld(1595-ante 1651)
ld(ante 1725-non post 1799)

2. W przypadku, gdy nie znana jest jedna z dat, w jej miejsce wstawia się znak „?”

Wyjątek – dla osób żyjących współcześnie w miejscu drugiej daty zostawia się spację (cezurę stanowi 120 lat, czyli dla osoby urodzonej w 1889 roku, należy w miejscu drugiej daty wstawić spację).

Uwaga: od każdego nowego roku data graniczna ulega przesunięciu, należy więc pamiętać o aktualizacji haseł.

Przykłady: ld(?-1827)
ld(1515-?)
ld(1887-?)
ld(1889-)
ld(1950-)

3. Nie używa się określeń typu: (ur. 1671), (zm. 1750). Poprawny zapis to:

Przykłady: ld(1671-?)
ld(?-1750)

4. Przełom lat oznaczony kreską ukośną „/” stosuje się tylko dla lat po sobie następujących. Oznaczenie przełomu dla dat oddalonych od siebie jest zapisem błędnym (1870/1875).

Przykłady: ld(1870/1871-1967)
ld(1615-1795/1796)

5. Nie używa się w zapisie dat spójnika „lub” (1689 lub 1700-1769). Katalogujący opowiada się za jedną z dat, za którą przemawiają źródła. Natomiast informację o obu datach podaje w polu 667 rekordu wzorcowego lub w polu 670 w podpolu b, w podpolu a podając nazwę źródła.

Przykład: 100 1 la Trotz, Michał Abrahamld(ca 1689-1764)
667 la Wydawca, autor słowników, ur. w 1689 lub 1700 r.

la Sonnewend, Stefanld(1885-1942)
670 la IAP|bdata śm. 1942
670 la www.polonia-art.pl/pl/aukcje|bdata śm. 1942
670 la Stefan Czesław Sonnewend (1885-1939) / Jarosław
Mulczyński. - Poznań, 2001|bdata śm. 1939

6. Nie używa się w zapisie dat sformułowań typu: w. (wiek), połowa, koniec, początek, przełom wieków, itp. Powyższe daty zapisuje się w następujący sposób:

Przykłady:

żył w 19 w. - ld(18.-?)
zm. w 19 w. - ld(?-18..)
ur. w 18 w. zm. w 19 w. - ld(?-18..) lub ld(17..-?)

czyli nie używa się zakresu dwóch stuleci)

ur. w końcu 18 w. zm. w 19 w. - ld(179.-18..)
ur. w połowie 18 w. zm. w 19 w. - ld(175.-18..)
ur. w połowie 19 w. - ld(185.-?)
żył w I połowie 19 w. - ld(18.-185.)
zm. w połowie 19 w. - ld(?-185.)
żył w II połowie 19 w. - ld(185.-?)
zm. w II połowie 19 w. - ld(?-18..)
ur. w końcu 19 w. - ld(189.-) (w tym przypadku
drugą datą jest spacja, zob. cezura 120 lat w pkt. 2)
zm. w końcu 19 w. - ld(?-189.)
ur. na początku 19 w. - ld(18.-?)
zm. na początku 19 w. - ld(?-18..)
ur. na początku 19 w. zm. w końcu 19 w. - ld(18.-?)
przełom 18/19 w. - ld(179.-18..)

dziesięciolecia i lata wieku w datach oznaczamy 3 cyframi i kropką:

- pierwsze dziesięciolecie 19 w.	180.
- drugie dziesięciolecie 19 w.	181.
- lata 20-te 19 w.	182.
- lata 30-te 19 w.	183.
- lata 40-te 19 w.	184.
- lata 50-te 19 w.	185.
- lata 60-te 19 w.	186.
- lata 70-te 19 w.	187.
- lata 80-te 19 w.	188.
- lata 90-te 19 w.	189.

Uwaga:

Analogiczne zapisy stosuje się dla innych wieków.

Sposoby zapisu dat podane w pkt. 6 stosuje się w przypadku, gdy zachodzi potrzeba rozróżnienia osób. Jeśli nie występuje konieczność rozróżnienia haseł, informację o wieku, dziesięcioleciu itp., w którym żyła osoba dla której tworzony jest rekord wzorcowy podaje się w polu 667. W przypadku gdy w przyszłości zaistnieje konieczność rozróżnienia haseł, informacja ta przeniesiona zostanie do pola 100, stosując powyższe zasady zapisu.

Zamiana haseł

Hasła:

Owoce - przemysł

Warzywa - przemysł

zamieniono na:

Przemysł owocowo-warzywny

21.11.2008

Zamiana haseł

Hasła:

Elektronika - przemysł

Komputery - przemysł

Optyka - przemysł

zamieniono na:

Przemysł elektroniczny

Przemysł komputerowy

Przemysł optyczny

12.11.2008

Zamiana haseł

Hasła:

Młodzież szkolna

Polska Zjednoczona Partia Robotnicza

zamieniono na:

Uczniowie

PZPR

Melioracje dotyczące uczniów w toku, należy wyodrębnić uczniów poszczególnych rodzajów szkół lub klas (Uczniowie klas początkowych), materiał dotyczący antropologii, rozwoju fizycznego i psychofizycznego, fizjologii, zdrowotności należy przenieść pod hasła Dziecko lub Nastolatki

31.10.2008

Zamiana haseł

Hasła:

Farmacja - przemysł

Siarka – przemysł

zamieniono na:

Przemysł farmaceutyczny

Przemysł siarkowy

17.10.2008

Zamiana haseł

Hasła:

Drewno - przemysł

Mięso – przemysł

Nafta - przemysł

Odzież - przemysł

Skóry – przemysł

zamieniono na:

Przemysł drzewny

Przemysł mięsny

Przemysł naftowy

Przemysł odzieżowy

Przemysł skórzany

Określniki: geograficzny i chronologiczny po tematach – Karykatury, Portrety

Określnik geograficzny po tematach Karykatury, Portrety oznacza narodowość portretowanego. Narodowość karykaturzysty lub portrecisty wyrażamy przy pomocy takich tematów jak: Malarstwo, Rysunek, Rzeźba itp. z odpowiednim przymiotnikiem etnicznym. Określnik chronologiczny wyraża czas powstania karykatury lub portretu. W przypadku opracowywania dokumentów ikonograficznych w określniku chronologicznym stosujemy daty wyrażone wiekami: 16 w., 17-19 w., 21 w. Określniki chronologiczne w postaci dat rocznych stosuje się po temacie Karykatura polityczna.

Karykatura polityczna

TS Karykatury

Politycy - ikonografia
TK Polityka

Przykłady:

*Malarstwo portretowe ze zbiorów Muzeum Warmii i Mazur / Iwona Beata Kluk.
– Olsztyn, 2004*

Muzeum Warmii i Mazur (Olsztyn) - katalog wystawy
Malarstwo europejskie - 16-19 w. - katalog wystawy
Portrety – Europa - 16-19 w. - katalog wystawy
Olsztyn (woj. warmińsko-mazurskie) – wystawy - od 2001 r.

Piastowie / Zofja Stryjeńska. – Warsaw, 1929

Piastowie (ród) - ikonografia
Rysunek polski - 20 w. - album
Portrety – Polska - 20 w. – album

*Gdzie Wschód spotyka Zachód : portret osobistości dawnej Rzeczypospolitej
1576-1763 : Muzeum Narodowe w Warszawie, 22 maja 31 lipca 1993 / [zespół
aut.: Joanna Dziubkova et al.]. – Warszawa, 1993*

Muzeum Narodowe (Warszawa) - katalog wystawy
Grafika europejska - 16-18 w. - katalog wystawy
Malarstwo europejskie - 16-18 w. - katalog wystawy
Portrety – Polska - 16-18 w. - katalog wystawy
Warszawa – wystawy - od 1989 r.

*Espana - 82 : gwiazdy football'u / w karykaturze Edwarda Ałaszewskiego.
- Kraków, 1982*

Ałaszewski, Edward (1908-1983) - album
Karykatury – Polska - 20 w. album
Piłkarze nożni – ikonografia
Rysunek polski – 20 w. – album

Karykatury ludzi Poznania / Tytus Byczkowski. – Poznań, 2005

Byczkowski, Tytus (1954-) - album
Karykatury – Polska - 21 w. - album
Rysunek polski - 21 w. - album
Poznań (woj. wielkopolskie) – biografie - od 1944 r. – wydawnictwa popularne

Gabinet Witosa / rysunkiem Zygmunta Skwirczyńskiego. – Warszawa, 1920

Humor rysunkowy polski - 1918-1939 r.

Karykatura polityczna – Polska - 1918-1939 r. - album

Politycy – Polska - 1918-1939 r. - ikonografia

Rysunek polski - 20 w. – album

Śląski kogel-mogel [czyli wybór karykatur, satyr i dowcipów politycznych oraz takich sobie głównie z okresu powstań śląskich] / Zenon Jasiński. – Opole, 1981

Anegdoty polityczne polskie - 1918-1939 r.

Karykatura polityczna – Polska - 1918-1939 r. - album

Powstania 1919-1921 r. śląskie – ikonografia

Rysunek polski – 20 w. - album

Satyra polska - 20 w.

Śląsk – beletrystyka

Nazwy ulic i placów w miejscowościach, których przynależność państwowa uległa zmianie

Nazwy ulic i placów w takich miejscowościach podajemy w formie stosownej dla danego okresu przynależności państwowej, np. we Wrocławiu do 1945 r. nazwy niemieckie, po 1945 r. nazwy polskie.

Wrocław (woj. dolnośląskie) – Schweidnitzer Straße

Wrocław (woj. dolnośląskie) – ulica Świdnicka

Lwów (Ukraina) - ulica Akademicka

g

obecnie Prospekt Szewczenki

Lwów (Ukraina) - ulica Hetmańska

g

część Wałów Hetmańskich, obecnie Prospekt Swobody

Jeśli dokument opisuje całość historii danej ulicy, powinniśmy utworzyć hasła zarówno dla czasów dawniejszych, jak i dla współczesności, hasła łączymy relacją TK, np.:

Szczecin (woj. zachodniopomorskie) - ulica św. Wojciecha

TK Szczecin (woj. zachodniopomorskie) – Karkutschstrasse

Szczecin (woj. zachodniopomorskie) - Karkutschstrasse

TK Szczecin (woj. zachodniopomorskie) - ulica św. Wojciecha

Szczecin : ulica - miasto : Karkutschstrasse - ul. Św. Wojciecha : historia i współczesny wizerunek miasta widziany z perspektywy jednej ulicy / red. Joanna Kozakowska. – Bydgoszcz, 1999

Szczecin (woj. zachodniopomorskie) – Karkutschstrasse - ikonografia

Szczecin (woj. zachodniopomorskie) - ulica św. Wojciecha – ikonografia

Nazwy obiektów w obrębie miejscowości

Zmienia się zasady formułowania haseł dla budynków-siedzib różnych instytucji. Do tej pory były to hasła typu Warszawa – budynek Banku Polskiego. Obecnie po nazwie miejscowości wprowadzamy nazwę danej instytucji z dopowiedzeniem – budynek, np.:

Warszawa - Muzeum Narodowe (budynek)

Lwów (Ukraina) - Miejskie Muzeum Przemysłu Artystycznego (budynek)

Jeśli w katalogu istnieje hasło dla danej instytucji, można powiązać relacją TK hasło wyrażające instytucję z hasłem wyrażającym siedzibę, np.:

Warszawa - Muzeum Narodowe (budynek)

TK Muzeum Narodowe (Warszawa)

Lwów (Ukraina) - Teatr Wielki (budynek)

NU Lwów (Ukraina) - Teatr Miejski (budynek)

TK Teatr Wielki (Lwów)

W opracowaniu dokumentów nie dodaje się już nazwy instytucji z określnikiem – obiekty i urzędnia.

Bez zmian pozostają hasła dla budowli zabytkowych, np.:

Warszawa - pałac Jabłonowskich

NU Warszawa - ratusz (1818-1944)

Warszawa pałac Mostowskich

NU Warszawa – Komenda Stołeczna Milicji Obywatelskiej (budynek)

Warszawa – Komenda Stołeczna Policji (budynek)

Wystawy ze zbiorów poszczególnych muzeów

W opracowaniu katalogów wystaw ze zbiorów poszczególnych muzeów nie stosujemy haseł wyrażających dane muzeum z okreśnikami – zbiory – katalog wystawy + nazwa miejscowości z okreśnikami – muzealnictwo – zbiory – katalog wystawy (Muzeum Narodowe (Kraków) – zbiory – katalog wystawy + Kraków (woj. małopolskie) – muzealnictwo – zbiory – katalog wystawy). Poprzestajemy na pokazaniu instytucji, w której odbywa się dana wystawa, przedmiotu wystawy i miejscowości z okreśnikami – wystawy + okreśnik chronologiczny. Np.:

*Malarstwo portretowe ze zbiorów Muzeum Warmii i Mazur / Iwona Beata Kluk.
– Olsztyn, 2004*

Muzeum Warmii i Mazur (Olsztyn) - katalog wystawy
Malarstwo europejskie - 16-19 w. - katalog wystawy
Portrety – Europa - 16-19 w. - katalog wystawy
Olsztyn (woj. warmińsko-mazurskie) – wystawy - od 2001 r.

*150 lat w pejzażu Warszawy : wystawa przygotowana ze zbiorów Muzeum
Narodowego w Warszawie / red. i oprac. not Joanna Torchała]. – Warszawa ,
2007*

Muzeum Gazownictwa (Warszawa) - katalog wystawy
Fotografia polska – katalog wystawy
Malarstwo polskie - 19-20 w. - katalog wystawy
Rysunek polski - 19-20 w. - katalog wystawy
Warszawa – ikonografia - 19-20 w. - katalog wystawy
Warszawa – wystawy - od 2001 r.

melioracje w toku

ERRATA

*W wykazie haseł usuniętych z 10-16.09 podano błędną informację,
że w JHP BN nie ma tematu Odznaki i oznaki. Powodem była
usterka techniczna. Temat Odznaki i oznaki jest w JHP BN.
Przepraszamy za dezinformację.*

15.09.2008

Zamiana hasła

Hasło – Zawód – etyka zamieniono na temat: Etyka zawodowa

Etyka zawodowa

NU *Zawód - etyka*

TS Etyka

TK Kultura pracy

Odpowiedzialność dyscyplinarna

TW Etyka biznesu

Etyka lekarska

zt. nazwy poszczególnych zawodów z określnikiem - etyka, np.: Inżynierowie - etyka, Handel - zawód – etyka

Nowe określniki

Wprowadzono określniki: - cuda, - konfesje

- cuda

stosuje się po tematach osobowych i po nazwach obiektów cudownych

Pio z Pietrelciny (św. ; 1887-1968) – cuda

Matka Boska Częstochowska (obraz) - cuda

Cudowny medalik - cuda

- konfesje

stosuje się po tematach osobowych

Jan Kanty (św. ; 1390-1473) - konfesje

Zmiany haseł i tematów

Zamieniono hasło **Maszyny – przemysł** na temat **Przemysł maszynowy**

Przemysł maszynowy

NU *Maszyny - przemysł*

TS Przemysł ciężki

melioracja wykonana

Zamieniono temat i określnik **Bezpieczeństwo i higiena pracy** na temat **Bhp** i określnik – **bhp**

Bhp

NU *Bezpieczeństwo i higiena pracy*

Higiena pracy

Praca - bezpieczeństwo

Praca - higiena

Praca - ochrona

Przedsiębiorstwo - bhp

TK Choroby zawodowe

Dozór techniczny

Inspekcja pracy

Kultura pracy

Medycyna pracy

Obiekty socjalne

Odzież ostrzegawcza

Środki ochrony indywidualnej

Oświetlenie awaryjne

Posiłki regeneracyjne

Praca

Ryzyko zawodowe

Wypadki przy pracy

zt. odpowiednie tematy z określnikiem - bhp, np.: Kolejnictwo - bhp

- bhp

określnik – bhp - stosuje się po tematach ogólnych i po nazwach ciał zbiorowych

określnik – bhp - nie jest stosowany po nazwach zawodów

Murarstwo – bhp → TAK

Murarze – bhp → NIE

melioracje w toku

Zmiany w stosowaniu haseł

Samorząd terytorialny w Polsce

Tematy – Samorząd gminny, Samorząd powiatowy, Samorząd województwa podporządkowano hasłu Samorząd terytorialny – Polska. Tematy te będą służyć do opisywania zagadnień samorządu terytorialnego na poszczególnych szczeblach tylko w Polsce, dlatego określnik – Polska nie będzie stosowany po tych rodzajach tematów.

Temat - Remont

Uporządkowano materiał skupiony pod tematem Remont. Temat ten powinien służyć do opracowania dokumentów opisujących zagadnienia ogólne remontów, dlatego nie powinno się po nim stosować określników wyrażających poszczególne dziedziny. Dokumenty dotyczące remontów w poszczególnych dziedzinach lub remontów przedmiotów, powinny otrzymywać hasła wyrażające daną dziedzinę z określnikami – urządzenia lub narzędzia i maszyny i z określnikiem remont, bądź nazwy przedmiotów z określnikiem – remont, np.:

Fiat 125p – remont

Silniki samochodowe – remont

Maszyny – remont

Młeczarnia - urządzenia - remont

Dokumenty na temat remontów w przemyśle w całej ogólności powinny otrzymać hasło Przemysł – urządzenia – remont + ewentualne dalsze określniki. Nie będzie się stosować hasła Przedsiębiorstwo – remont, którym do tej pory czasami opisywano remonty w przemyśle.

Melioracje

Temat – Fotografia

Uporządkowano materiał skupiony pod tematem Fotografia i tematami Fotografia z przymiotnikami etnicznymi. Usunięto hasła z określnikami 19-20

w. i 19-21 w. Po tematach z tej dziedziny określniki te nie będą stosowane, ponieważ wyrażają chronologiczną całość zagadnienia.

Określniki chronologiczne – 21 w. i od 2001 r.

Po tematach: Film, Fotografia, Felieton, Kazania patriotyczne, Literatura podróżnicza, Mowy, Pamiętniki, Publicystyka, Reportaż, Scenariusz filmowy nie stosuje się określnika – 21 w. Powinno się stosować określnik – od 2001 r. Określnik 21 w. powinien być stosowany wyłącznie po tematach z dziedziny sztuki, literatury i filozofii. Wyjątki podano powyżej. Należy też pamiętać, by nie stosować go dla nowych gatunków sztuki i literatury, np. Performance, Wideo-art., Poemiks. W tych przypadkach należy zrezygnować z określnika chronologicznego.

UWAGA!!!

Zwracamy uwagę na często popełniany błąd, a mianowicie stosowanie określnika 20-21 w. zamiast określników – od 1944 r., od 1945 r., od 1989 r. itp.